

ben jobb lesz. A mily szomorú tapasztalást szereztem, mint erdész, oly érdekesnek találtam, mint vadász a szép vadállományt.

Annak daczára, hogy a farkas (nem vagyok Münchhausen) úgy jár a faluk körül, mint nálunk a kutya, (magam is löttem a kocsiról nappal a falu első háza mellett egyet), mégis nagy az őzállomány.

Legérdekesebb itt a vaddisznó- és medvevadászat; csak-hogy az eddig daczára annak, hogy a hajtásban mindig volt 1—2 medve és vaddisznó, még sem volt sikeres, minthogy a boszniai vad mindig vagy álmos, vagy vak nimródokra talált.

A vadászok legnagyobb része katonatisztekéből áll.

Az 1.500 méternyi magaslatokon tartózkodik a nyír- és süketfajd; nemkülönben a havasokon — különösen a hercegovinai határszélen — a zerge.

A halászat igen el volt hanyagolva, pedig nem megveendő jövedelmet ígér.

Travnik, 1881. januárhó.

Helm Gyula,
cs. és kir. főerdész.

Könyvismertetés.

W. Lauche. Deutsche Dendrologie. Systematische Uebersicht, Beschreibung, Kulturanweisung und Verwendung der in Deutschland ohne oder mit Decke aushaltenden Gehölze. Mit 283 Holzschnitten. Berlin, 1880.

Ezen, a múlt év őszen megjelent mű, mely Németország érdeklődő közönségének osztatlan elismerésével találkozott két részre oszlik.

Az első részben általános tájékoztató nézeteket közöl szerző a fákról, azok földrajzi elterjedéséről és tenyészetéről;

mindezt azonban csak oly röviden, hogy a szakember azokban a fák viszonyairól mindent dióhéjban talál fel — s így számára kevés új adatot, de mégis kellő átnézetet tartalmaz; azok számára pedig, kik a tárggyal nem kívánnak behatóan foglalkozni, elég adatot nyújt. Adatai, melyeket a fák földrajzi elterjedéséről közöl, érdekesek. Az általános rész legnagyobb részét a tenyésztés különböző módjainak ismertetése foglalja el. Behatóbban foglalkozik a faiskolákkal, s a fáknek azokban való kezelésével (vetés, ültetés, nemesítés stb.).

A második, s jóval nagyobb részben Németország éghajlatát kibíró fás növényeket sorolja elő rendszertani sorrendben. Minden egyes faj kellő méltatásban részesül, sőt még a válfajok is felsoroltatnak, s itt-ott azok is leíratnak. A folyékony nyelven irt világos leírást még érthetőbbé teszi a számos, minden nemhez mellékelte, a szerző által sajátkezüleg rajzolt ábra; vázlatosan ugyan, de visszaadván mindazt, a mi a nemre nézve fontos és jellegző. Ezen rajzok teljes s érthető képet adnak az illető növénynek, faj stb. lényegéről; s e tekintetben megbecsülhetlenek. A czim ugyancsak a németországi viszonyok tekintetbe vételét látszik mutatni; de mivel magyarországi viszonyaink alig mutatnak a fajok nagyobb számában eltérést, s mivel szerző Magyarországot is kellő méltatásban részesíti: bizvást használhatjuk a mi viszonyainknál is. Számos fajnál hazánkra is hivatkozik, pl. *Ruscus Hypoglossum* L., *Syringa Josilae* Jacq., *Quercus pubescens* Willd., s *Tilia alba* W. K.-nál stb. Némely fajnál azonban mellőzi hazánkat; így pl. a *Quercus conferta* Kit.-nál, melynek eredeti tenyészhelyeül Rumeliát, Olaszországot stb. nevezi meg; pedig valószínű: hogy a Duna bánáti vidékén is eredeti termő helyén áll.

Némely déli cserje, mely a nyarat csak Németország déli részén állja ki, el van hagyva. Ez azonban a mű érdemből nem von le semmit.

Nagy előnyére válik a műnek az is, hogy a különböző fajoknál azok talajigényét, alkalmazkodását stb. is figyelembe veszi s tárgyalja.

Az előadottaknál fogva e művet, mint a mely a fákat (illetve fás növényeket) áttekinthető, világos modorban mutatja be, s könnyen kezelhető, a fás növények minden kedvelőjének, valamint fűvészek, erdészek, gazdák, kertészeknek — kik mind nagy előnnyel használhatják a nagyobb dendrologiai művek nélkülözésével is — a legmelegebben ajánlhatjuk.

Diets Sándor.

Vidéki levél.

Déva, márcziushó 9.

Tekintetes Szerkesztő Ur! A községi erdőkkel gazdálkodók nagy bánatára szentesített erdőtörvény, ámbár lassan az igaz, de mégis kezdi nálunk is megtenni hatásait. Általános mozgás észlelhető emitt is, amott is; gyüleseznek, megválasztván az erdőgazdasági terv készítésére a bizottságokat, hogy a kecske-üzemben (t. i. a kecske is jóllakják, meg az erdő is megmaradjon*) kezelt községi erdők megmaradt részei, a hunyadmegyei erdőcultivátorok szorgalmatos oltózási műveleteitől megmentessenek.

De mindezen örvendetes jelek daczára sem hiszem, hogy a kir. erdőfelügyelőnek ne kellessen, annak idején, szorgalmasan idézgetni az 1879-ik XXXI-ik törvényczikk 49. §-át, mert a legtöbb hunyadmegyei községben még ma is, úgy látszik, csak a fatolvajoknak van valami homályos fogalmuk arról, hogy aligha nem újítottatott e téren valami, mert az erdőkár tárgyalások alkalmával, a régi kár-szépítési fogásokkal nem oly könnyen lehet kibujni, s a mi fő, a lopott fa, tarifán felül, módnélkül megdrágult.**)

*) Mi persze, — mint tudva van — valami nyomorultan sikerül.

**) Miután az erdőtörvény 85. §-a által elrendelt árszabályzat még nincs készen, az erdőkár tárgyalásokon, a régi kártételi árjegyzék használtatik; azaz az új erdőtörvény szerint megállapítandó pénzbírságoknál, az ott kitüntetett árak vétetnek alapul.